

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Α΄ ΤΑΞΗ ΛΥΚΕΙΩΝ Ε.Α.Ε.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- ο φίλος ως ο καλύτερος σύμβουλος και αντικειμενικός κριτής,
- ελλείπει φίλου ορισμένοι καταφεύγουν στην αυστηρή κρίση του εχθρού,
- ευαίσθητη η φιλία, δεν αντέχει στη νοθεία και διαλύεται,
- φόβος και υποψία ανταγωνισμού: εμπόδια στις φιλίες μεταξύ ομοτέχνων,
- ανέφελη καρδιά, ανιδιοτέλεια, αγάπη: προϋποθέσεις γνήσιας φιλίας.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Αναλογία: «Όπως τα ευγενή ποτά αλλοιώνονται αμέσως με την παραμικρή πρόσμειξη ακάθαρτων ουσιών, έτσι και η φιλία δεν αντέχει στη νόθευση και διαλύεται πολύ εύκολα.»
→ μεταφορικός παραλληλισμός των εννοιών της φιλίας και των ευγενών ποτών με παρομοίωση

Δικαιολόγηση επιλογής:

Επιτυχής επιλογή, γιατί μέσω του παραλληλισμού της με ένα απτό, προσιτό, καθημερινό παράδειγμα υλικής και όχι συναισθηματικής υπόστασης ή φιλοσοφικής διάστασης, αναδεικνύεται, ώστε να γίνει κατανοητή, η ευαίσθητη φύση της φιλίας: τα ευγενή ποτά αλλοιώνονται εύκολα με οποιαδήποτε πρόσμειξη άλλης ουσίας, αλλά και η φιλία ως ευγενούς φύσεως σχέση δεν αντέχει οποιαδήποτε μορφή νοθείας.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

- βαρυσήμαντη καμπή του βίου
- μάτι καθαρό
- να μάς ζυγίσει με σκληρότητα
- μια σταγόνα από το δηλητήριο αυτό
- ανέφελη καρδιά

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από του/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια του/της μαθητή/-τριας να προσδιορίσει με σαφήνεια και συντομία τα εξής ως προς το α' ερώτημα:

- ως κουμπάρος, ανέβαλε τον γάμο, γιατί η σύζυγός του, ως λεχώνα -με βάση τα έθιμα της εποχής-, δεν μπορούσε να εμφανιστεί στην κοινότητα, αν δεν είχαν περάσει 40 μέρες από τον τοκετό,
- ήθελε να συμμετάσχει και η γυναίκα του στον γάμο, να χαρεί τη ζωή της ως παντρεμένη, καθώς η αυστηρή μητέρα της -κατά τα πρότυπα της ανδροκρατούμενης κοινωνίας- δεν της επέτρεπε τις εξόδους ως ανύπαντρη,
- λόγω της επιθυμίας του να χαρούν το ευχάριστο γεγονός, πίεσε τη γυναίκα του να παραμείνουν στο γαμήλιο γλέντι και να χορέψουν περισσότερο από όσο εκείνη άντεχε (ως λεχώνα και θηλάζουσα μητέρα βρέφους),
- συνειδητοποιώντας τη ζαλάδα της από το κρασί και την κούρασή της εκ των υστέρων, σήκωνε το παιδί του, αλλά κρατούσε κι εκείνην, που δυσκολευόταν να προχωρήσει, ζητώντας της συγγνώμη και βοηθώντας την ακόμη και στο σπίτι με το στρώσιμο του κρεβατιού,
- είχε καλές προθέσεις και αγνά αισθήματα αγάπης, νοιαζόταν για τη σύζυγό του και την υποστήριζε επί του πρακτέου, ήταν πραγματικά σπάνιο υπόδειγμα ευγενικού και στοργικού άντρα, ειδικά για τα δεδομένα της πατριαρχικής κοινωνίας του 19ου αιώνα, εποχής όπου αποκλειστικά οι γυναίκες επωμίζονταν τις ευθύνες και τα βάρη του νοικοκυριού και της ανατροφής των παιδιών, συχνά δίχως να τους αναγνωρίζεται το δικαίωμα στην ψυχαγωγία και στην ξεκούραση.